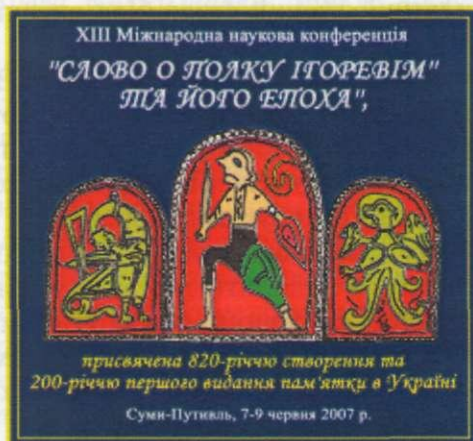

ХІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІМ” ТА ЙОГО ЕПОХА”

7-9 червня 2007 р. у Путивлі під егідою Міністерства освіти і науки України, Інституту археології НАН України, Сумського державного університету, за сприяння путивльських райдержадміністрації, міської ради, Державного історико-культурного заповідника відбулася ХІІІ Міжнародна наукова конференція “Слово о полку Ігоревім” та його епоха”. Зацікавленість у заявленій тематиці форуму виявили історики, археологи, філологи з багатьох міст України, Росії та Білорусі, зокрема Києва, Харкова, Чернігова, Чернівців, Новгород-Сіверського, Ніжина, Сум, Конотопа, Москви, Брянська, Бреста.

Офіційна емблема конференції

Було заслухано близько 50 доповідей та повідомлень, що торкаються різноманітних аспектів культурної спадщини часів Київської Русі.

Учасників конференції привітав голова районної ради О.Т.Винник. Він наголосив, що Путивльщина славна своєю історією. Невипадково події, описані у “Слові о полку Ігоревім”, відбувалися саме на цій землі, а образ головних героїв твору - Ігоря і Ярославни - й нині живе у народі. На Путивльщині вже стало традицією називати дівчат Ярославнами, а хлопців - Ігорями. З особливою радістю О.Т.Винник сповістив усіх присутніх, що нині проводяться роботи з музеєфікації Городка і створення музею “Слова о полку Ігоревім”.

Зі словами вітання до учасників конференції звернувся перший проректор Сумського державного університету В.Д.Карпуша. Він висловив вдячність путивлянам за дбайливе ставлення до своєї історії, наголосив на тому, що в останні роки саме Сумщина стала центром словознавчих досліджень в Україні. Тим приємніше вітати російських та білоруських колег, які, незважаючи на різні перешкоди, не втратили цікавості до спільної слов'янської історії та культури. Від імені ректора Сумського університету він вручив Почесні Дипломи за сприяння у дослідженні та пропаганді літературної пам'ятки давньоруської культури голові районної держадміністрації М.І.Шульзі, колишньому голові Путивльської райдержадміністрації, нині - генеральному директору ДП “Сумський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації” В.М.Хярму, редактору районної газети “Путивльские ведомости” А.В.Луговському і директору Путивльської школи-інтернату В.О.Мартиненку.

Відкриття конференції

Учасники конференції

До присутніх звернувся член Національної спілки письменників України А.В.Луговський. Він згадав імена багатьох письменників та поетів, серед яких і сумчани, чия творчість так чи інакше торкнулася славетних образів “Слова о полку Ігоревім”, наголосив, що серед стародавніх літературних пам’яток найбільшою популярністю й шаную у світі користується саме “Слово”. Закінчив свій виступ А.В.Луговський власними віршованими рядками, присвяченими геніальному твору.

З доповіддю про історію словознавчих студій на Сумщині виступила декан гуманітарного факультету Сумського держуніверситету Л.П.Валенкевич. Вона розповіла про історію та сучасний стан гуманітарної освіти у Сумській області, наголосила на великому внеску у дослідження “Слова о полку Ігоревім” професора Сумського педагогічного інституту П.П.Охріменка. Саме він започаткував традицію проведення конференцій по “Слову” на Сумщині. Після його смерті центром словознавчих студій став Сумський державний університет, зокрема Лабораторія історичного краєзнавства під керівництвом доцента В.Б.Звагельського.

Велику увагу присутніх викликала його доповідь “Історико-географічний аспект кампанії Ольговичів: проблеми і перспективи дослідження”. На початку виступу доповідач запропонував вшанувати хвилиною мовчання пам’ять тих, хто протягом багатьох років брав безпосередню участь у підготовці конференцій по “Слову” - першого проректора, професора Сумського державного університету М.І.Волкова і члена Національної Спілки письменників України, поета з Путивля О.Д.Педяша.

Що ж до заявленої теми виступу, доповідач окреслив коло проблем, пов’язаних з прочитанням складних місць “Слова”. Саме тому й сьогодні існують різні версії стосовно географії походження полків Ігоря Святославича. Серед численних географічних реалій, що згадуються у поемі, зустрічаються й такі, що не мають сьогодні чіткої прив’язки до місцевості.

Це й викликає різні версії й припущення серед дослідників. До таких можна віднести і р.Рось. На підставі співставлення філологічних, історико-географічних, археологічних факторів, письмових джерел, а також місцевих реалій доповідач висунув версію про те, що р.Рось - це притока Сейму, що протікала приблизно між Путивлем та Рильськом.

Яскравих кольорів у роботу конференції додав виступ заслуженого артиста України В.І.Будяньського “Тарас Шевченко - перекладач “Слова о полку Ігоревім”. Він розповів про історію написання відомих нині переспівів “Плачу Ярославни” і насамкінець прочитав поетичний переклад Т.Г.Шевченка. Та найбільше враження на слухачів справили рядки “Слова о полку Ігоревім”, прочитані давньоруською мовою.

Незважаючи на популярність “Слова”, давню традицію його дослідження, ще й сьогодні виявляються невідомі матеріали щодо цього твору. Цікаво, що не лише філологи та історики докладали зусиль до вивчення пам’ятки. Вона, як правило, привертала увагу людей обдарованих, різнобічно освічених. Так, завідуючий кафедрою історії, доцент Сумського державного університету В.М.Власенко розповів про цікаву знахідку - невідомий переклад “Слова”, що підписаний “Ал. Дочевский, Стамбул, 1921 р.” і який адресувався “Ал. Макс. Горькому”.

Пленарне засідання закінчилося виступом члена спілки Московських художників Н.О.Кибрик (Москва). Вона розповіла про останні наукові події навколо “Слова” у Москві, продемонструвала відеофільм про церемонію нагородження премією ім.О.І.Солженіцина відомого лінгвіста А.А.Залізняка за книгу “Слово о полку Игореве”: *взгляд лингвиста*”, де автор поставив крапку у дискусії з приводу часу написання видатної пам’ятки і, спираючись на різнобічні факти, науково довів, що цей шедевр дійсно належить давньоруській літературі XII століття.

Конференція продовжила свою роботу у виставковому залі краєзнавчого музею.

На засіданні історико-археологічної секції з доповідями виступили: Т.М.Крупа (Харків)

- "Разведки 2006 года в Изюме и его округе"; В.В.Скирда (Харків) - "Курган "Веселая могила" - погребальный комплекс половецкого времени на Харьковщине"; І.С.Кедун (Ніжин) - "Лист А.В.Кузи директору Новгород-Сіверського краєзнавчого музею про результати археологічних досліджень міста"; І.П.Возний (Чернівці) - "Чисельність населення чорнівського гнізда поселень X - першої половини XIII ст."; О.Є.Черненко (Чернігів) - "Деякі зміни у плануванні структури посаду давньоруського Чернігова (За матеріалами досліджень 2002 р.)"; А.А.Чубур, Ю.Б.Чубур (Брянськ) - "Половцы в Подесенье. Археологический аспект" та інш. Усі доповіді викликали жваве обговорення і багато питань, адже дослідження давньоруських пам'яток на різних територіях має як багато спільного, так і регіональні особливості. Тож обмін думками між археологами України та Росії мав суто професійний характер, збагатив науковців новими ідеями і дав поштовх подальшим дослідженням.

Серед доповідей істориків - учасників конференції найбільшу увагу привернули виступи О.М.Дубровського (Брянськ) - "Исследование А.А.Зиминым "Слова о полку Игореве": историк и власть"; Н.Г.Солонської (Київ) - "Давньоруські книгозбірні в системі інфосередовища міст Київської Русі (на прикладі бібліотеки Ярослава Мудрого)"; І.М.Сергійчук (Суми) - "Слово о полку Игоревім" в Японії"; С.І.Дегтярьова (Суми) - "Члени гуртка О.О.Паліцина та їх оточення (Матеріали до історії питання)"; Н.А.Німенко (Суми) - "М.О.Макаренко як дослідник давньоруських пам'яток"; Л.А.Федченко (Суми) - "Розвиток Словознавства на Сумщині (кінець XX - початок XXI ст.)"; Р.З.Мусіної (Суми) - "Мотиви давньоруської міфології у "Слові о полку Игоревім"; С.М.Чиж (Чернівці) - "Проблеми вивчення давньоруських міст Південно-Західної Русі (Історіографія питання)"; Н.О.Шевченко (Ніжин) - "Михайло Максимович як дослідник "Слова о полку Игоревім" та інш.

У роботі філологічної секції взяли участь: О.Ю.Школьнікова (Москва) з доповіддю "Вопрос о взаимоотношениях "Слова" и "Задонщины" и теоретическое противостояние двух текстологических традиций"; О.М.Волкова, І.Б.Іванова (Суми) - "Текст "Слова о полку Игореве" как материал для изучения русского языка"; К.К.Васильєв (Суми) - "Федор Николаевич Досужков (1899-1982): забытый поэт русского зарубежья" та інш.

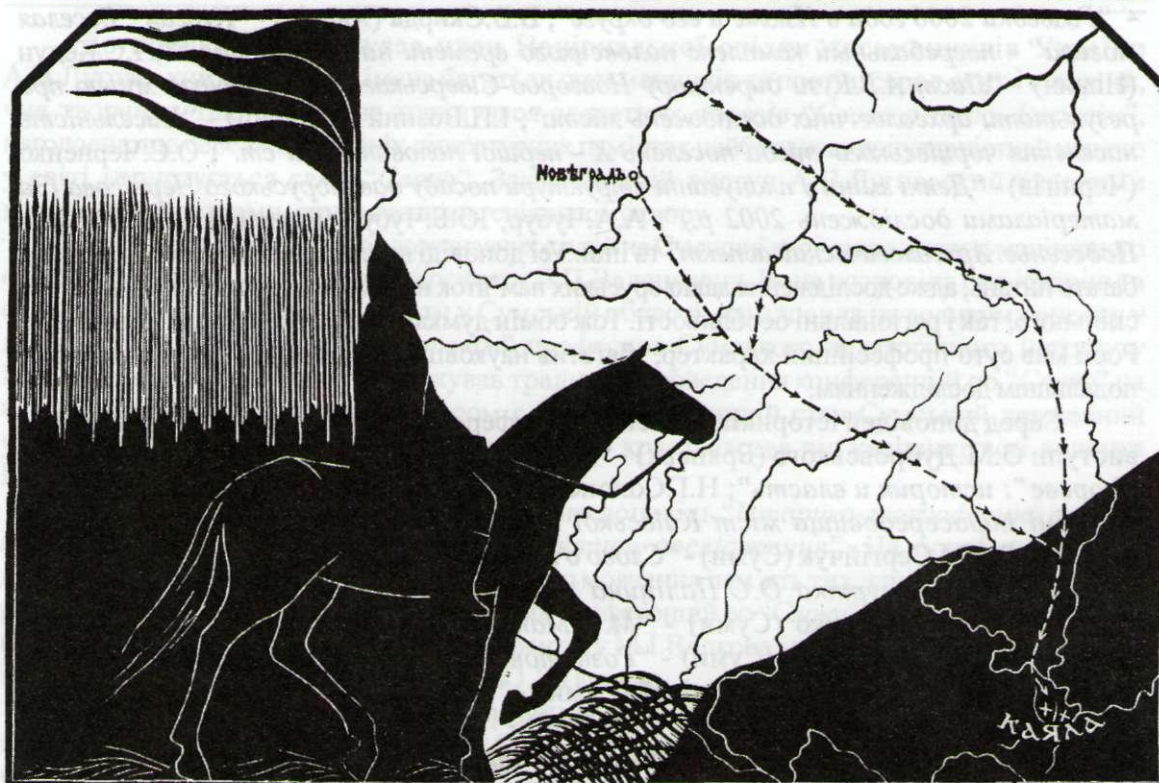
Підсумки роботи конференції підбив В.Б.Звагельський. Він зупинився на проблемах, що обговорювалися учасниками форуму, визначив актуальні питання, що залишилися поза межами досліджень, подякував усім за плідну співпрацю, побажав успіхів на ниві словознавчих студій і запросив до участі у роботі наступної, XIV конференції по "Слову", що буде присвячена 825-річчю подій, описаних у геніальному творі, і відбудеться у 2010 р.

Учасники конференції мали змогу оглянути експозицію Путивльського краєзнавчого музею, для них було організовано екскурсії по історичним куточкам Путивля, зокрема на Городок, де "плакала" Ярославна, до Молченського монастиря, меморіалів Великої Вітчизняної війни.

Під час роботи конференції учасники форуму мали змогу ознайомитися з виставкою графічних малюнків М.М.Бондаренка із серії "Слово о полку Игоревім". Його роботи експонувалися на багатьох всеукраїнських та міжнародних виставках. Митець не тільки філігранно володіє художніми методами передачі суті події, але і дотримується принципу історизму при відображенні сторінок минулого.

На згадку про Сумщину вони також отримали іменні сертифікати учасників конференції та ювілейний, XX випуск наукового історичного журналу "Сумська старовина".

За результатами роботи конференції найближчим часом планується видання збірки "Слово о полку Игоревім" та його епоха". Випуск 2".

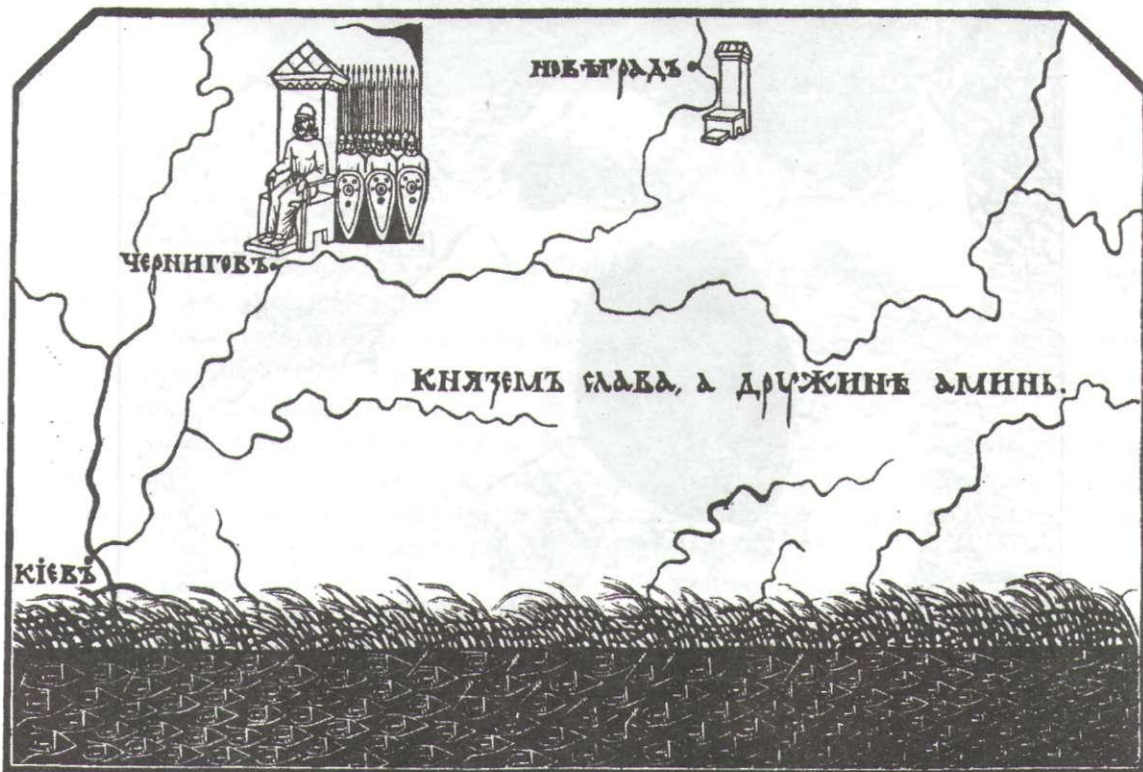
“Тогда вступи Игорь князь въ златъ стремянь...”

“... а съ ними злато, и паволокы...”

“Ярь Туре Всеволодь!”

“Князем слава, а дружине Аминь”